

Per e-mail verzonden

Aan de vaste commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer

CC aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, dhr. J.N.J. Nobel
en de Staatssecretaris van Herstel en Toeslagen Mr. S.T.P.H. Palmen-Schlangen

Datum

8 december 2025

Doorkiesnummer

Ons kenmerk

UTR-CVH-171125-001

Email contactpersoon

Betreft / Onderwerp

Inbreng FNV t.b.v. het schriftelijk overleg Kinderopvang
dd. 10 december 2025

Bijlage(n)

-

Geachte Kamerleden,

De sector kinderopvang staat voor grote uitdagingen. Er is de afgelopen maanden veel te doen geweest rond de kinderopvang, zeker met het publiceren van het wetsvoorstel ter internetconsultatie.

Om naar dat nieuwe stelsel toe te groeien moet de stem van medewerkers nadrukkelijker worden gewogen in beleidsvorming. Er wordt momenteel veel óver medewerkers in de sector gepraat, maar zelf komen deze 132.000 mensen amper aan het woord. Dat blijkt ook uit de gesprekken die wij hierover hebben met onze leden. Terwijl de medewerkers ervoor zorgen dat ouders kunnen werken en kinderen zich verder ontwikkelen. Elke medewerker in de kinderopvang zorgt ervoor dat minimaal 7 ouders kunnen werken. De Nederlandse economie is kortom afhankelijk van de kinderopvang. Het is dan ook hoog tijd dat de zorgen en problemen waar zij tegenaan lopen grondig worden aangepakt.

In het kader van kansengelijkheid voor alle kinderen en ter voorkoming van een tweede toeslagenschandaal is essentieel dat u doorzet om 1 januari 2029 een nieuw financieringsstelsel kinderopvang in werking te doen treden.

Voor dit schriftelijk overleg wil FNV u graag de volgende punten meegeven:

- Investeer structureel in de kwaliteit van de kinderopvang: in de medewerkers. Zo trek je nieuwe medewerkers aan en behoud je medewerkers voor de sector. Zo groeit de sector door naar 2029.
- Werk stapsgewijs toe naar 2029, zodat er een toekomstbestendig nieuw financieringsstelsel staat, zonder onzekerheid, stress of terugvorderingen voor ouders. Voer dus een hoge, inkomensonafhankelijke vergoeding voor alle gezinnen in, zonder arbeidseis. Daarmee bevordert je kansengelijkheid voor alle kinderen en emancipatie.

- Krijg grip op publiek geld in deze sector. Zorg voor transparantie en verantwoording, een maximumvraagprijs, een verbod op winst onttrekken uit de sector en voer een verbod op private equity in. Zo wordt de miljardeninvestering verantwoord en doelmatig besteed.

Investeer in de medewerkers

Om de stelselherziening te doen slagen moet er structureel en duurzaam geïnvesteerd worden in de medewerkers in de sector. Zij ervaren dagelijks de consequenties van het personeelstekort. Daar moeten meer stappen in worden gezet dan nu wordt gedaan in *'Meer uren werkt!'* en andere onderdelen van het arbeidsmarktbeleid. De stem van medewerkers moet nadrukkelijk beter meegenomen worden in de stelselherziening. Zet daarom in op door groei- en ontwikkelmogelijkheden, zeggenschap op de werkvloer en een nieuwe voltijdsnorm. En torn niet aan de kwaliteitseisen in de kinderopvang. Deze kwaliteitseisen zijn dikwijls de enige manier om de werkdruk voor medewerkers te beteugelen.

Betrek bij het formuleren van de oplossingen voor het personeelstekort de werkvloer. Medewerkers weten waar ze tegenaan lopen, welke regels voor werkdruk zorgen en niet voor meer kwaliteit en/of veiligheid én waar de kansen liggen om werkdruk te verlagen en werkplezier te vergroten. Een aantal veelvoorkomende initiatieven die wij kansrijk achten zijn: kleinere groepen via een aanpassing van de BKR, een vierdaagse werkweek, betere door groei- en ontwikkelmogelijkheden binnen de sector en het inzetten van ondersteunende medewerkers.

Permanent maken van de BIO-maatregel

Een voorbeeld van hoe de stem van medewerkers niet wordt gehoord is het recente besluit de BIO-maatregel permanent te maken. FNV is dan ook erg teleurgesteld dat dit besluit is genomen. De maatregel zou een tijdelijke oplossing zijn voor kinderopvangorganisaties, terwijl dit geen structurele oplossing is voor het personeelstekort. De verruiming beoogt flexibiliteit te geven aan kinderopvangorganisaties tijdens pauzes of bij ziekte van personeel. De praktijk is dat dit niet alleen tijdens pauzes of ziekte gebeurt, maar structureel. Dat heeft enorme impact op de medewerkers en de beroepskrachten in opleiding.

Voor de beroepskrachten in opleiding geldt dat zij een hoge prestatiedruk ervaren, doordat zij in de praktijk al heel snel en volledig ingezet worden en meetellen als intallig voor de beroepskracht-kindratio. Regelmatig krijgen wij het signaal vanuit studenten dat dit een afschrikwekkend effect op ze had en dat ze daardoor tijdens of net na de opleiding zijn gestopt. Dit veroorzaakt weer een instabiliteit in de teams en op de groep, omdat ze niet doorstromen naar gekwalificeerde vaste medewerker.

Voor de vaste medewerkers geldt dat zij meer begeleiding moeten geven, boven op hun eigen taken en verantwoordelijkheden. Dat vraagt meer oplettendheid en daarmee een verhoogde werkdruk, die momenteel al schreeuwend hoog is in de sector. Het is kortom een onwenselijke maatregel, die nu tot overmaat van ramp permanent is gemaakt. Zorg dus voor evaluatie van deze BIO-maatregel en werk aan structurele oplossingen voor het personeelstekort.

Kinderopvang voor alle kinderen, dé sleutel tot kansengelijkheid

Het huidige stelsel van kinderopvangtoeslagen is complex, onvoorspelbaar en door de terugvorderingen afschrikwekkend voor ouders. Bovendien betalen veel ouders maandelijks een enorme rekening. Zelfs nu wordt jaarlijks 20% van de toeslagen verkeerd ingeschat, wat leidt tot

135.000 terugvorderingen.¹ Ouders kunnen hun inkomen moeilijk inschatten en de arbeidseis maakt het systeem onnodig ingewikkeld.

FNV is daarom voorstander van het voorstel voor de Wet Financiering Kinderopvang. Wij hebben dan ook positief gereageerd op de internetconsultatie.² FNV pleit voor het invoeren van een hoge inkomensonafhankelijke vergoeding voor kinderopvang zonder terugvorderingen, via directe financiering aan de kinderopvangorganisatie. FNV ziet echter ook ruimte voor verbetering in het wetsvoorstel.

Het is bewezen dat voorschoolse educatie de kansengelijkheid van kinderen significant beïnvloedt.³ Schaf daarom bij het invoeren van het nieuwe stelsel de arbeidseis af. Dat maakt de uitvoering van een nieuw stelsel ook eenvoudiger, omdat er niet meer getoetst hoeft te worden op de arbeidseis. Pilots in Den Haag, Zeeuws-Vlaanderen en Groningen laten al zien: volledig vergoede kinderopvang kan wel én oogst goede resultaten voor zowel ouders, kinderen, als voor het werkplezier van medewerkers.⁴ Bovendien zijn de voorschoolse voorzieningen nu te versnipperd: kinderen met een ontwikkelingsachterstand gaan naar de vroegschoolse educatie en kinderen van werkende ouders gaan naar de dagopvang. Hierdoor vindt segregatie al op vroege leeftijd plaats en houden we twee stelsels overeind. FNV is voorstander van één voorziening voor alle kinderen samen. Dat is eenvoudiger voor de uitvoering, is beter voor de ontwikkeling van kinderen en bevordert sociale cohesie.

Kinderopvang moet voor iedereen toegankelijk en betaalbaar worden en blijven. De laagste inkomens gaan er met het nieuwe stelsel financieel niet op vooruit. Daarom is FNV voorstander van het tegemoetkomen van deze gezinnen. In het wetsvoorstel is dit geborgd door het aanpassen van artikel 1.13 van de Wet Kinderopvang. Hierdoor kunnen gemeenten straks de kosten van kinderopvang voor deze gezinnen compenseren. Zo maken we kinderopvang betaalbaarder voor deze groep. Onderzoek of gemeenten tot die tijd voldoende financiële ruimte kunnen krijgen om wellicht alvast een voorschot hierop te kunnen nemen. En borg dat gemeenten waar een begrotingstekort is deze gezinnen ook kunnen compenseren.

Ouders betalen nu al mee aan het nieuwe stelsel door het afschaffen van de IACK. Dat gaat om zo'n €1.7 miljard per jaar. De overheid kan het niet maken om het stelsel nu weer uit te stellen of er zelfs afstel van te maken. De samenleving smacht naar toegankelijke en betaalbare kinderopvang. Door het ingroeipad naar 2029 te volgen, zorgt u dat er nooit meer een terugvordering plaatsvindt. En zo maken we het stelsel eenvoudig, voorspelbaar en betrouwbaar.

Een eerlijke verdeling van zorgtaken binnen gezinnen

De verdeling van betaald werk en zorg voor het gezin blijft een ingewikkelde puzzel voor gezinnen om te leggen. Voor vrouwenemancipatie is betaalbare kinderopvang essentieel. Gezinnen maken de keuzes voor het verdelen van zorgtaken niet in een vacuüm.

Schep daarom de voorwaarden voor een gelijkwaardige verdeling van betaald werk en zorg voor het gezin. Dit kan door het betaalbaar en toegankelijk maken van kinderopvang. Daarnaast moet

¹ Memorie van Toelichting "Voorstel voor een Wet Financiering Kinderopvang" p. 7

² Reactie FNV "[Wet financiering kinderopvang](#)" 28 november 2025

³ <https://www.nro.nl/onderzoeksprojecten/effectstudie-voorschoolse-educatie-een-natuurlijk-experiment-in-nederlandse-gemeenten>

⁴ Twynstra Gudde "[Business Case en MKBA de Kraamkamer](#)" 29 januari 2024
HZ Lectoraat Healthy Region "[Rapportage](#)" 18 januari 2024

ook gekeken worden naar de herziening van het verlofstelsel. Kinderopvang en verlof zijn communicerende vaten. Een uitbreider betaald verlof voor beide ouders zorgt voor een verminderde vraag naar de arbeidsintensieve babyopvang. Bovendien bevordert dit de gelijke verdeling van zorgtaken binnen gezinnen. FNV pleit daarom voor:

- In lijn met het SER-advies⁵ als eerste stap een bodem in de betaalhoogte van het verlof, zodat minima niet door de bodem zakken en wel verlof kunnen opnemen;
- Idealiter de volledige doorbetaling van *alle* verlofregelingen rondom de zorg voor kinderen;
- Uitbreider verlof voor ouders, zowel rond de zwangerschap en geboorte als ouderschapsverlof gedurende de jeugd van het kind;
- Wettelijke erkenning van meerouderschap, zodat alle ouders gebruik kunnen maken van bestaande verlofregelingen.

Krijg grip op publiek geld in de sector

De kinderopvang is nog steeds een sector waar zowel organisaties met een winstoogmerk als private equity actief zijn. FNV is dan ook voor het vergroten van transparantie en het eisen van verantwoording van kinderopvangorganisaties. Het vestigen van een Dienst Algemeen Economisch Belang (DAEB) is volgens FNV dan ook niet meer dan een logisch gevolg van zo veel publiek geld investeren in een sector met commerciële partijen en private equity. De overheid moet kunnen verantwoorden wat er met ons geld gebeurt, zowel belastinggeld als de eigen bijdrage van ouders.

FNV pleit daarnaast voor het vaststellen van een maximumvraagprijs. Het risico op prijsstijging is te groot. Alleen het mechanisme van prijsregulering in de nieuwe Wet Kinderopvang zetten is onvoldoende. Het moet worden ingezet. Als er pas bij prijsstijgingen wordt ingegrepen is het te laat.

Ook moet er een verbod komen op het onttrekken van winst uit de sector en private equity. Winsten moeten geherinvesteerd worden in de sector. De investering van de overheid en het geld van ouders moet besteed worden aan kinderopvang, niet verdwijnen in de zakken van eigenaren, aandeelhouders of private equity. Zorg daarom voor grip op geld in de sector.

Tot slot

Zorg dat kinderopvang betaalbaar wordt voor alle ouders en dat alle kinderen die kans op ontwikkelen krijgen. Dat gun je ieder kind. Die ontwikkelingskansen voor kinderen en arbeidsparticipatie van ouders zijn alleen mogelijk als de medewerkers in de kinderopvang, hun arbeidsomstandigheden en hun vak serieus worden genomen. Het is aan u om die stap te zetten: voer in 2029 een robuust en toekomstbestendig stelsel in, waar de expertise van de medewerkers centraal staat.

Met vriendelijke groet,

Dick Koerselman
Interim voorzitter FNV

⁵ SER [‘Balans in Maatschappelijk Verlof’](#) 2024